

Nr 111

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående avgift för innehav av navigeringsmottagare; given Stockholms slott den 29 mars 1968.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, bereda riksdagen tillfälle att avge yttrande över vad föredragande departementschefen anfört rörande avgift för innehav av navigeringsmottagare.

GUSTAF ADOLF

Svante Lundkvist

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen förordas att för innehav av deccanavigeringsmottagare på svenskt fartyg eller luftfartyg skall erläggas avgift med 1 500 kronor per år. Kungl. Maj:t eller den myndighet Kungl. Maj:t bestämmer föreslås vidare få medge befrielse från avgift.

*Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott
den 29 mars 1968.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, KLING, JOHANSSON, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, MOBERG.

Chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Lundkvist, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *avgift för innehav av navigeringsmottagare* och anför.

Inledning

Sjöfartsstyrelsen driver fyra s. k. deccakedjor, nämligen en för norra delen av Östersjön, två för Bottenhavet och Bottenviken samt en för Skagerack. Deccakedjorna består av ett antal radiostationer i land, vilka sänder ut radiovågor med vars hjälp innehavare av navigeringsmottagare på fartyg och luftfartyg med stor exakthet kan fastställa fartygets eller luftfartygets position. En närmare redogörelse för deccasystemet har lämnats i prop. 1961: 1 (bil. 12 s. 170—178).

Nuvarande ordning

Genom ett av Kungl. Maj:t den 14 maj 1960 godkänt avtal mellan sjöfartsstyrelsen och Decca Navigator och Radar AB erhåller styrelsen av bolaget vissa årliga bidrag till driftkostnaderna för deccakedjorna. Bidragets storlek står i relation till antalet till svenska fartyg uthyrda navigeringsmottagare. Bolaget erlägger för de första 500 uthyrda mottagarna 80 engelska pund per styck. För därpå följande 200 uthyrda mottagare erläggs 50 engelska pund per styck. För därutöver uthyrda mottagare utgår ingen avgift. De angivna beloppen är indexreglerade enligt konsumentprisindex med den månad som bas vid vilken uthyrningarna först uppgick till 700 mottagare. Detta skedde i september 1963.

Innan den senaste deccakedjan (Skagerack) togs i bruk i juni 1967 träffades ett tilläggsavtal som innebär att Decca Navigator och Radar AB ut-

över förenämnda avgifter erlägger ett belopp motsvarande 7,5 % per år av hyresbeloppet för varje till fiskefartyg uthyrd navigeringsmottagare. Vissa fiskare erhåller genom speciellt avtal med bolaget en rabatt av 5 % på hyrespriset. Rabatten dras från de 7,5 % som skall erläggas till styrelsen. Avtalet jämte tillägg gäller till utgången av juni år 1976.

De av bolaget för budgetåret 1966/67 erlagda avgifterna uppgick till 848 000 kr. Utöver denna ersättning fick sjöfartsstyrelsen samma budgetår bidrag från marinförvaltningen och flygförvaltningen med 37 000 kr. Kostnaderna för driften av deccakedjorna uppgick totalt till 2,2 milj. kr., varav 1 milj. kr. avsåg kapitaltjänstkostnader. Det ekonomiska utfallet av driften av radionavigeringsstationerna under budgetåret 1966/67 visar således ett underskott av 1,3 milj. kr.

I slutet av år 1967 har i Sverige introducerats en ny navigeringsmottagare som tillverkas av det norska företaget Standard Telefon og Kabelfabrik A/S. Marknadsföringen i Sverige ombesörjs av Standard Radio & Telefon AB och Atlas Marin AB, som båda säljer men ej hyr ut mottagare. Dessa företag har avböjt att träffa avtal med sjöfartsstyrelsen om driftkostnadsbidrag till deccakedjorna. Med hänsyn härtill har styrelsen i skrivelse den 20 mars 1968 efter samråd med televerket hemställt att Kungl. Maj:t utfärdar bestämmelser om avgift för navigeringsmottagare att gälla fr. o. m. den 1 juli 1968.

Sjöfartsstyrelsens förslag innebär att avgiftsplikt skall föreligga för innehav av navigeringsmottagare på svenska fartyg. Luftfartyg har inte föreslagits omfattas av bestämmelserna eftersom det f. n. inte torde vara aktuellt för den civila luftfarten att utnyttja deccakedjorna i nämnvärd utsträckning. Vidare föreslås att statens innehav av mottagare undantas från avgiftsplikt. Statsmyndigheter bör liksom tidigare lämna bidrag till sjöfartsstyrelsen i särskild ordning. Med hänsyn till gällande avtal med Decca Navigator och Radar AB föreslås att fartyg, för vilket avgift tas ut enligt särskilt avtal mellan sjöfartsstyrelsen och försäljare eller uthyrare av navigeringsmottagare, undantas från avgiftsplikt. Avgiftsplikten kommer därmed endast att avse enskild köpare eller förhyrare av navigeringsmottagare, för vilka avgiftsfrågan ej ordnats genom avtal.

Storleken av årsavgiften för innehav av navigeringsmottagare har av sjöfartsstyrelsen beräknats i så nära anslutning som möjligt till de i befintligt avtal reglerade beloppen. Genom en sådan beräkningsmetod undviks en avgiftssättning som kan uppfattas som en diskriminering av med Decca Navigator och Radar AB konkurrerande företag. Avgiften bör enligt styrelsen utgå med ett fast årligt belopp — 1 500 kr. — fram till den 1 juli 1976 då det befintliga avtalet löper ut. Utgångspunkten för styrelsens beräkning har varit det i avtalet reglerade grundbeloppet per apparat dvs. 80 engelska pund eller ca 997 kr. Vidare har beaktats vissa indexklausuler i avtalet varjämte tillägg gjorts för de avgifter som utgår för skagerackkedjan samt för administrations- och inkasseringkostnader.

Departementschefen

Enligt 3 § radiolagen den 30 december 1966 (nr 755) får mottagare innehåsa och användas av var och en. Kungl. Maj:t förordnar efter riksdagens hörande om avgift för innehav av mottagare. Bestämmelse om avgifter för innehav av ljudradiomottagare och televisionsmottagare återfinns i kungörelsen den 9 juni 1967 (nr 447) om mottagare för radiosändning eller trådsändning. Beträffande innehav av navigeringsmottagare har ej förordnats om avgift, eftersom avgiftsfrågan hittills lösts genom avtal.

Allmänt sett är det ett rimligt krav att alla som innehar och brukar navigeringsmottagare bidrar till kostnaderna för driften av de sändaranläggningar som ingår som nödvändiga komponenter i det kompletta systemet. Med hänsyn härtill och till de ändrade förhållanden som numer inträtt anser jag i likhet med sjöfartsstyrelsen att bestämmelser bör införas om avgift för innehav av navigeringsmottagare för sändning enligt decca-navigeringssystemet eller utvecklingar därav.

Bestämmelserna bör avse mottagare på svenska fartyg och luftfartyg. Av praktiska skäl synes Kungl. Maj:t eller den myndighet Kungl. Maj:t därtill förordnar böra kunna medge befrielse från bestämmelserna om avgiftsplikt. För statens innehav av mottagare bör sålunda ersättningsfrågan som hittills regleras i särskild ordning. Vidare bör generellt undantag från avgiftsplikten tills vidare meddelas för luftfartyg. Med hänsyn till gällande avtal mellan staten och Decca Navigator och Radar AB bör tills vidare de mottagare bolaget hyrt ut undantas från avgiftsplikt.

Den årliga avgiftens storlek bör i princip bestämmas med sikte på att sjöfartsverket skall få full kostnadstäckning för driften av deccakedjorna. Det torde emellertid tills vidare få accepteras att avgiftens storlek beräknas i förhållande till den ersättning som enligt avtal erläggs till sjöfartsstyrelsen. Jag har därvid funnit mig böra förorda att avgift nu tas ut med 1 500 kr. per mottagare och år.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t bereder riksdagen tillfälle

att avge yttrande i anledning av vad jag i det föregående anført rörande avgift för innehav av navigeringsmottagare.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Britta Gyllensten